

Basisconcepten en -functionaliteiten TIP

Werkgroep Techniek
31 oktober 2022
Versie 1.10

In dit document worden de basisfunctionaliteiten beschreven die nodig zijn voor een volwassen en volledig functionerend ecosysteem zoals beschreven in de two-pager van TIP¹. Concepten worden enkel toegelicht indien noodzakelijk voor het begrijpen van een *Basisfunctionaliteit*. Dit document bouwt voort op inzichten uit de *Willeke paper*², het *Greenpaper*³ en de *Business analyse en Experimenten*⁴ die zijn gedaan in de context van SBR Vernieuwing. De basisfuncties zoals beschreven in dit document worden, waar mogelijk, ingevuld met gekwalificeerde elektronische vertrouwensdiensten zoals beschreven in de Europese eIDAS verordening⁵ en het voorstel tot wijziging daarvan⁶.

Basisconcept	Omschrijving
TIP-ecosysteem	Het geheel van stelselafspraken, standaarden en voorzieningen dat geldt voor alle deelnemers aan Trusted Information Partners.
Actor	Een Actor kan zowel een natuurlijk persoon, een rechtspersoon als een natuurlijk persoon met een (juridisch verankerd) erkend beroep zijn. Binnen de governance van TIP wordt vastgesteld welke actoren onderkend worden.
Erkend beroep	Een rol die bekleed wordt door een Actor en die gepaard gaat met dusdanig unieke rechten en plichten dat het gewenst is om onderscheid te kunnen maken tussen de handelingen die deze persoon vanuit zijn of haar erkende beroep uitvoert en de overige handelingen die deze persoon uitvoert. Denk aan een arts, registeraccountant of rechter. Binnen de governance van TIP worden de erkende beroepen vastgesteld.
Machtiging	De verklaring van een Actor, verleend aan een andere Actor, op basis waarvan deze een gespecificeerde set aan handelingen uit mag voeren. Een <i>Machtiging</i> heeft een levenscyclus met een vooraf gedefinieerde ingangstijd en een optionele eindtijd. Een <i>Machtiging</i> kan worden ingetrokken.
Mandaat	Een specifieke vorm van een <i>Machtiging</i> ; de verklaring van de vertegenwoordigde Actor of iemand anders die daartoe bevoegd is (bijv. een rechter), op basis waarvan de vertegenwoordigende Actor een gespecificeerde set aan handelingen uit mag voeren vanuit de <i>Handelingsomgeving</i> van de vertegenwoordigde Actor. Deze handelingen hebben een juridisch gevolg voor enkel de vertegenwoordigde Actor.
Handelingsomgeving	Een <i>Handelingsomgeving</i> is een systeem dat één of meerdere natuurlijke personen in staat stelt om handelingen met een mogelijk rechtsgevolg te verrichten voor één specifieke Actor. Hiermee worden de in dit document beschreven <i>Basisfuncties</i>

¹ TIP, Maart 2022, *Eenvoudig en betrouwbaar online zaken doen*. Zie [link](#).

² Dijkhuis, S., Van Wijk, R., Dorhout, H., & Bharosa, N., 2018, *When Willeke can get rid of paperwork: A lean infrastructure for qualified information exchange based on trusted identities*. Zie [link](#).

³ Van Wijk, R., Van Oosterhout, R., Klimbie, R., Mulder, M., 24-10-2019, *Greenpaper: Vertrouwd S2S Ecosysteem*. Op aanvraag beschikbaar.

⁴ SBR Vernieuwing, 04-05-2020, *Business analyse: toepassing van een Trusted Online Ecosysteem voor SBR & SBR Vernieuwing. Beproeven Trusted Online Ecosysteem in het kader van SBR Vernieuwing*. Op aanvraag beschikbaar.

⁵ EU Verordening Nr. 910/2014. Zie [link](#).

⁶ Proposal for amending Regulation (EU) No 910/2014. Version COM/2021/281 final. Zie [link](#).

	voor de natuurlijk persoon ontsloten. Een natuurlijk persoon kan een <i>Handelingsomgeving</i> configureren om bepaalde handelingen geautomatiseerd uit te voeren. Een <i>Actor</i> kan aan meerdere handelingsomgevingen verbonden zijn.
Europese portemonnee voor digitale identiteit (i.e. European Digital Identity Wallet)	Een concept dat gedefinieerd is in een voorstel tot wijziging van de eIDAS verordening (EU Nr. 910/2014) ⁷ . De relatie met het concept <i>Handelingsomgeving</i> dient verder uitgewerkt te worden.
Toegevoegde waarde dienst	Dienstverlening die, in veel gevallen geautomatiseerd, wordt aangeboden via TIP om informatie vast te leggen, te verrijken, te verstrekken of te valideren met een vooraf vastgesteld zekerheidsniveau. Denk hierbij aan het bevragen van authentieke registers of diensten voor het valideren of converteren/consolideren van berichten.
Informatieketen	Een aaneenschakeling van <i>Actoren</i> en <i>Toegevoegde waarde diensten</i> waartussen informatie wordt uitgewisseld ten behoeve van één of meerdere doelen. Denk aan een <i>Informatieketen</i> ten behoeve van de aanvraag van een hypothecaire lening.
Dienst- en Ketenspecificaties	De beschrijving van een <i>Toegevoegde waarde dienst</i> of <i>Informatieketen</i> die toegankelijk is via TIP, inclusief proces-, vorm-, beschikbaarheids- en kwaliteitseisen. <i>Dienst- en Ketenspecificaties</i> hebben tot doel om o.a. de rechtszekerheid te borgen door <i>Actoren</i> vooraf te informeren over de wijze waarop zij, via TIP, aan bepaalde verplichtingen, afspraken of verzoeken kunnen voldoen. <i>Dienst- en Ketenspecificaties</i> kunnen zowel openbaar beschikbaar zijn als onderling afgestemd tussen actoren.
Dienst- of Ketenverantwoordelijke	De <i>Actor</i> die verantwoordelijkheid draagt om een specifieke <i>Informatieketen</i> of <i>Toegevoegde waarde dienst</i> via TIP beschikbaar te maken en houden. Deze persoon stelt de <i>Dienst- of Ketenspecificaties</i> op en maakt deze (publiek) kenbaar. Een <i>Ketenverantwoordelijke</i> kan ook zelf als <i>Actor</i> optreden in een zelf gedefinieerd informatie-uitwisselingsproces. Zo kan bijvoorbeeld een overheidspartij via TIP de elektronische weg openstellen voor informatie die zij van bedrijven wilt ontvangen.
Koppeldienst	Een <i>Koppeldienst</i> verzorgt de koppeling tussen TIP en bestaande platformen voor informatie-uitwisseling. <i>Koppeldiensten</i> maken het mogelijk dat gebruikers van TIP en gebruikers van een bestaand platform met elkaar kunnen communiceren.

⁷ In het voorstel tot wijziging van de eIDAS verordening is dit concept als volgt gedefinieerd: "Een product en dienst die de gebruiker in staat stelt identiteitsgegevens, inloggegevens en attributen met betrekking tot zijn/haar identiteit op te slaan, op verzoek aan vertrouwende partijen te verstrekken, voor online en offline authenticatie voor een dienst overeenkomstig artikel 6 bis te gebruiken, en gekwalificeerde elektronische handtekeningen en zegels aan te maken".

Basisfunctie	Omschrijving	Te hanteren kaders voor invulling
Uitwisselen gegevens	Maakt het mogelijk om gegevens uit te wisselen tussen handelingsomgevingen met behoud van de integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens. Genereert bewijs over de afhandeling van de transactie, waaronder bewijs dat zekerheid geeft over de verzending van en de bezorging aan de juiste partij op een vastgesteld tijdstip.	eIDAS vertrouwensdienst: • qualified Electronic Registered Delivery Service (qERDS) conform four corner model zoals beschreven in ETSI EN 319 522. Technische standaard voor koppelvlak dient nader bepaald te worden.
Ondertekenen gegevens	Maakt het mogelijk om, middels elektronische handtekeningen, zegels en tijdstempels, zekerheid te krijgen over de authenticiteit van uitgewisselde gegevens, het bestaan van gegevens op een zeker moment in tijd en de positie die actoren innemen ten aanzien van deze gegevens.	eIDAS vertrouwensdienst: • qualified Electronic Signature• qualified Electronic Seal• qualified Electronic Timestamp Richtlijn voor implementatie: ETSI TR 119 100 Standaard voor signature policy: ETSI TS 119 172
Valideren ondertekening	Wordt gebruikt om zekerheid te krijgen over de geldigheid van een elektronische handtekening, zegel of tijdstempel.	eIDAS vertrouwensdienst: • qualified Validation Service for qualified Electronic Signatures
Bewijzen eigenschap ⁸	Stelt actoren in staat om zich op een hoog betrouwbaarheidsniveau te identificeren door het delen van één of meerdere attributen; eigenschappen, kenmerken of kwaliteiten van een Actor (zoals leeftijd, naam, behaalde diploma's, etc.).	eIDAS vertrouwensdienst: • qualified Attestation of Attributes
Archiveren gegevens	Het verzorgen van de ontvangst, opslag, verwijdering en doorzending van elektronische gegevens of documenten om de integriteit, de juistheid van de oorsprong en de wettelijke kenmerken ervan gedurende de volledige bewaartermijn te garanderen. Zal veelal worden toegepast in combinatie met de functie <i>Bewaren ondertekening</i> .	eIDAS vertrouwensdienst: • qualified Electronic Archiving
Bewaren ondertekening	Het toevoegen van een gekwalificeerd elektronisch tijdstempel en aanvullende	eIDAS vertrouwensdienst: • qualified Preservation Service for qualified

⁸ De relatie met de identificatie die je doet om gebruik te maken van andere basisfuncties moet nog verder worden uitgewerkt. Dit geldt ook voor identificatie zoals bedoeld in H2 van eIDAS.

	validatiegegevens ⁹ aan een document voordat algoritmes, sleutels en andere cryptografische gegevens, die gebruikt zijn bij het tot stand brengen van het oorspronkelijke ondertekening van dit document, zwak worden of bijbehorende certificaten verlopen of ingetrokken worden. Dit bewijst dat het document ¹⁰ op het moment van plaatsen van het nieuwe tijdstempel bestond, wat het mogelijk maakt om de validiteit van de ondertekeningen over een langere termijn te bewijzen.	Electronic Signatures (article 34)
Machtigen actor ¹¹	Functionaliteit voor het vastleggen, beheren en gebruiken van machtigingen (en dus ook mandaten) zodat het voor actoren binnen het ecosysteem mogelijk wordt om onderling bevoegdheden te verlenen.	• Basisfunctie <i>Ondertekenen gegevens</i> voor het vastleggen van een wilsuiting en het waarborgen van authenticiteit.• Basisfunctie <i>Uitwisselen gegevens</i> voor het uitwisselen van gegevens.• Best practice standaarden op het gebied van access control (bijv. XACML, n.t.b.).
Ontsluiten toegevoegde waarde diensten	Functionaliteit en standaarden die het mogelijk maken om verschillende soorten toegevoegde waarde diensten te ontsluiten via het TIP ecosysteem. In principe is het voor elke aanbieder mogelijk om diensten te ontwikkelen die binnen TIP kunnen worden afgenomen, mits deze voldoen aan de hiervoor vastgestelde normen. Er kunnen verschillende soorten toegevoegde waarde diensten onderkend worden, elk op basis van een eigen standaard. Toegevoegde waarde diensten worden ontsloten via een <i>Handelingsomgeving</i> die verbonden is aan de <i>Dienstverantwoordelijke</i> .	• Basisfuncties waar mogelijk (e.g. <i>Ondertekenen gegevens</i> voor het waarborgen van authenticiteit en <i>Uitwisselen gegevens</i> voor het uitwisselen van gegevens).• Relevante best practices waar mogelijk als een functionaliteit standaardisatie behoeft en deze niet met een basisfunctie kan worden ingewisseld (n.t.b.).
Publiceren dienst- en ketenspecificaties	Deze functionaliteit maakt het voor een <i>Dienst- en ketenverantwoordelijke</i> mogelijk	• Dienst- en ketenspecificaties worden

⁹ Zie ETSI EN 319 102-1 V1.3.1 (2021-11) voor toelichting.

¹⁰ Bijvoorbeeld een door een ondernemer zelf opgeslagen overeenkomst voor een langdurige opdracht met elektronische handtekening van de klant.

¹¹ TIP sluit het gebruik van andere (bestaande) machtigingsstandaarden niet uit. Deze zouden bijvoorbeeld via een toegevoegde waarde dienst ontsloten kunnen worden binnen TIP. Dit heeft mogelijk wel gevolgen voor de ondersteuning van dergelijke standaarden door *Handelingsomgevingen*.

	om <i>Dienst- en Ketenspecificaties</i> te publiceren.	gedocumenteerd in de vorm van een signature policy conform ETSI TS 119 172.
Raadplegen Dienst- en ketenspecificaties	Deze functionaliteit maakt het mogelijk om (publiek) gepubliceerde <i>Dienst- en ketenspecificaties</i> te raadplegen. Omvat een zoekfunctie en een catalogusfunctie voor het creëren van een overzicht van de beschikbare toegevoegde waarde diensten en informatieketens.	• Overige relevante best practices waar mogelijk (n.t.b.).
Verrichten betaling	Maakt het mogelijk om betalingen te verrichten binnen de context van TIP. Betalingen kunnen ten gunste komen aan de TIP-governance, leveranciers van basisfunctionaliteiten en actoren die handelen binnen TIP (waaronder aanbieders van toegevoegde waarde diensten).	Relevante best practices waar mogelijk (n.t.b.).